

СРЕЋАН ПРАЗНИК ВАВЕДЕЊА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ

Свети Григорије Палама

Једина Она од свих људи који су икада постојали ни у чему није имала никаквог недостатка...

Доликовало је, дакле, да она која ће родити најлепшег међу синовима људским (Пс. 45;2) и сама у свему буде неупоредива због чега је, могло би се рећи, од самог детињства била обдарена чудесном лепотом Онога Који је требало да јој буде савршено подобан, тако да Га на основу ове пројављене сличности у свему препознају као чедо Приснодјеве и да свако око које гледа исповеди Начало Онога што по телу нема оца. Зар би захтевима разума одговарало да Онај Који је цео овај свет Својом речју створио и украсио разноликим лепотама, њој, од које ће и сам потећи по људској природи, не преда и силу да и сама све изврсно чини, (силу) какву ће касније и сам преузети? Због тога је Онај што је пољске љиљане украсио лепше и од Соломонових царских одежди (в. Мт. 6;28) и Своје девствено одејаније од којег аће се обући по људској природи натприродно украсио и учинио да је сви са дивљењем гледају, да буде савршено божанско обитавалиште свих лепота и доброта заједно, као и сваке појединачно. Једина Она од свих људи који су икада постојали ни у чему није имала никаквог недостатка него их све у свему превазилази онолико колико је небо далеко од земље, тако да то бива очигледно и нама

који, слично посматрачима звезда, стојимо у даљини и брижљиво мотримо на све што се на њу односи.

И разум је морао приводити људски род Богу тако што ће, опажајући чувствима небо и земљу и све што се на њима налази као оно што припада чувственом свету и на основу тога преносећи ум на лепоту света невидљивог, људи прославити заједничког Творца свега, Бога. Отуда следи да је и Она коју сада подједнако прослављамо, као што је неко рекао, морала да се роди због тога да би се они што је виде подстакли на дивљење Творцу који ју је саздао као чудо над чудима, са свих страна обасјано лепотом, чудо што озарује небеска светила и умове. И то је праведно, јер ако је *сва је слава кћери цареве изнутра* (Пс. 45;13), зар онда и све оно што постоји изван ње и што се о њој пева не мора да буде у једнакој мери усклађено и сродно са оним што је унутра?

Та лепота је, истина, скривена унутар ње и онима, који је гледају она се пројављује споља, док је они, проникнути пророчким духом, спознају изнутра.

Не значи, међутим, да је зато што ће постати Мајка Божија, њена природа добила неке особите божанске благодати и природне дарове или да је задобила другачију природу (смаграмдабито више одговарало васпитачкој вештини) или да је задобила било шта такво учећи од земаљских учитеља. Напротив, она је вођу, односно ум, у свему потчинио Богу потпуно превазилазећи земаљске поуке и на тај начин изобилно задобила горњу (небеску) премудрост. У оном узрасту када родитељи своју децу, која услед детињег узраста још немају сопствену вољу, потчињавају васпитачима и предају учитељима, она се, у најсветијим деловима храма, као у неком божанском дворцу, посвећује Богу, као неки божански одухотворени престо узвишенији од сваког престола земаљског и сав украшен врлинама, какав и доликује Цару који ће на њега сести.

Свештеник Георгије Максимов

Ваведења је било или није?

Ј е д н о м приликом ми је пријатељ говорио о тексту на једном богословском сајту посвећеном празнику В а в е д е њ у П р е с в е т е Богородице у храм. Суштина

тог текста је била у томе да никаквог увођења у храм није ни било, јер тако сматрају ‘многи стручњаци’, а ‘многи стручњаци’, као што је познато никада не греше.

Сетио се сам да и ја сам некада, пре десет година, нисам веровао у историчност Ваведења Богородице у храм и себи сам изгледао због тога врло интелигентно и напредно. Аргумент који ми се чинио неборивим је да се такав догађај не убраја у оно што је познато о односу древних Јевреја према Храму, па чак иде упркос неким одлукама (улазак у храм је доступан само мушкарцима). Зашто се сам је тако лако сложио са тим? Разлог је у томе што сам и ја као и човек који је писао текст, стајали на истим ставовима: 1. „Они који су живели пре мене су глупљи од мене“; 2. „Ја могу и дужан сам да, ослањајући се на свој разум, дефинишем шта је истина“. Управо зато сам се тако лако и сложио. Ова идеја је била толико заразна за мене управо због унутрашње сличности и јединства умног расположења. То и јесте корен онога што се назива модернизмом, тај корен су од малена усађивали у сваком од нас и потребно је много напора да се то истргне из себе. Једино стојећи на два гореуказана аксиома је могуће, без схватања свог апсурда таквог споја, истовремено сматрати себе верујућим хришћанином и сматрати да ти боље знаш шта је било са Дјевом Маријом од хришћана другог века, од Светих Германа

и Тарасија Константинопољских, Григорија Паламе који су писали о том догађају као о реалној чињеници, на крају, од саме Цркве која је установила овај празник. Гордост је међутим, још пола трагедије. Друга половина је маловерје или просто, одсуство вере.

Ако себе називаш православним хришћанином значи да верујеш да постоји вечни Бог Који је сведок свих догађаја људске историје, Који открива Своју истину светим људима, како раније, тако и сада; верујеш да је Он саздао Цркву која је стуб и утврђење истине (1Тим. 3:15), коју „врата пакла неће надвладати“ (Мт. 16:18), у којој обитава Дух Свети за Кога је речено да ће нас „увести у сву истину“ (Јн. 16:13).

Ако сматраш да је измишљотина и лаж повест о увођењу Пресвете Богородице у храм, онда значи да ти сматраш да Црква говори лаж уместо истине, јер је овде све недвосмислено, у питању није просто изрека неких људи, није нечије ‘лично мишљење’, већ један од великих дванаест Празника са општим текстом службе, са много светоотачких проповеди на тај празник; значи да Дух Свети не чува Цркву од заблуде и не упућује на сваку истину, значи да или је Бог слагао или Њега просто нема. Или једно или друго. Или верујеш Богу или не верујеш.

Вера је када верујеш Богу више него себи, када ти својим умом ‘не установљујеш истину’, већ је сазнајеш од Онога Ко је поседује. Ако ти из Његове речи – откривене или кроз Писмо или кроз Цркву, прихваташ само оно што можеш да схватиш својим умом и слажеш се да признаш да заслужије поверење, онда у таквом ставу нема места вери, ти не верујеш Богу, већ себи самом. То није вера већ фалсификат.

Није случајно што Господ допушта постојање и ширење модернистичких идеја о неисторичности Ваведења и слично томе. Све то је ради наше користи. Популарност ових идеја помаже да се разликује верујући човек од маловерног и самом човеку помаже да схвати где је он у односу на Бога.

Свети Теофан Затворник

Усамљеност. Како избећи чамотињу.

Милост Божија нека буде са Вама! Пишете: „Остала сам сама и досађујем се“. То је природан осећај. Али мени се чини да њега код Вас не би требало да буде након Ваших одлука и онога што Вам је потом саветовано да чините. Да сте макар и мало прихватили те савете, Ви се никако не бисте осећали усамљеном, мада сте сами. Не бисте се сматрали усамљеном јер бисте знали да је Господ близу, да је близу и Ваш анђео чувар, и то не у мислима, него заиста. Тада би осећај усамљености био сасвим неумесан, а сходно томе и досађивање због њега. Но, претпостављам да је такав напад чамотиње код Вас био тренутан и да се брзо развејао.

Ипак, убудуће, увек када будете у прилици да останете сами, што пре се сетите да су са Вама Господ и Ваш анђео чувар и пожурите да тренутке усамљености искористите за неометано пребивање са Господом и слатку беседу са Њим. Дивна је усамљеност која се проводи у том духу. Желим Вам да једном окусите ту сладост, да бисте је желели као какав рај на земљи. Недавно сам, прелиставајући једну књигу, наишао на савете оца (грофа Сперанског) својој ћерки. Ту се између осталог говори и о томе како избећи чамотињу. Ево шта он саветује. Свако, каже, има свој круг свакодневних послова које обавља. Али доста је и оних људи чији су послови једноставни и краткотрајни. Њима зато преостаје много слободног времена, и ако га некако не испуне, не могу да избегну чамотињу. Ево ти најсигурнијег средства да би је избегла: све уреди тако, да ти ни један минут не протиче у празно и да све твоје време буде испуњено одговарајућим пословима, како би те по окончању једног посла, чим будеш слободна, спреман чекао други, кога би се без оклевања прихватила. Који су то послови? 1. Естетска занимања: музика, певање, цртање. Али то није насушни хлеб,

то су колачи. 2. Некакав ручни рад – везење, шивење и слично. 3. Али најбоље средство против чамотиње је – пронаћи задовољство у озбиљном читању и изучавању предмета који су ти дотле били непознати. Знај и то, да чамотињу не прогони толико читање, колико озбиљно изучавање. Још тада ми је пало на памет да Вам за сваки случај пренесем овај рецепт. Али сада се заиста показала потреба за њим. Потрудите се да га прихватите и да га се придржавате. И онда сигурно више нећете осећати чамотињу. Знам једнога човека који је увек сам, никуда не излази и никога не прима. Питају га људи: „Како ти није досадно?“ А он одговара: „Немам времена. Посла је тако много да почнем са радом чим отворим очи, и тако радим и радим, и никако ми не полази за руком да све обавим пре но што опет пођем на починак и склопим очи“.

Скрећем Вам пажњу на то да се под озбиљним изучавањем о коме отац говори ћерки подразумева изучавање или целих наука, или појединих њихових области. Затим, очигледно је да се одбацује било какво читање испразних књига. Чини ми се да Вас то и иначе не привлачи. И добро је што је тако. Не одступајте од тог обичаја. Читајте пре свега духовне књиге. То је област најозбиљнијих предмета и, што је главно, најпотребнијих. У тој области све је ново и никада не застарева. Што је више будете упознавали, то ћете чешће наилазити на предмете који су Вам још непознати. Жеља да се ти предмети упознају, као и прилагођавање свега осталог том циљу, заправо се и појављује само онда када неко истински ступи на пут духовног живота. Сматрам да Вама тај пут није стран од онога тренутка када сте решили да угађате Господу.

Свештеник Љубо Милошевић

Зашто се пале свеће у храму Божијем?

Зашто је восак благородна и најчистија материја? До појаве фармацеутских производа и организованог научног лекаства, мед и производи од њега су вековима били најприступачнији и најделотворнији лекови (прополис, восак, млеч, ларве, медовина). Здравље човека је много зависило од њих. У воску се налази благородни прах најплеменитијих трава и цвећа, чак и данас се од тог биља праве најскупоценије супстанце: лекови, благородни мириси, а за нежнији пол разна улепшавајућа мазива. Неупоредиво више поменутог пчелињи производи за собом носе неку благородност, зато што се врло тесно везују за врло важне библијске тренутке.

Жртва Господу може да буде само жртва, тј. наше давање нечега што је тешко стећи, и по светим Оцима, оно што је нама најближе срцу. Они кажу: „Када пружиш руку а срце ти заигра“ и тако почне да негодује – то је тај прави дар, јер се одузима од правог домаћина – нашег срца.

Свака принесена свећа јесте залог вере наше која, као што смо видели, треба да гори у „срцима нашим“, за наше спасење, за спасење наших ближњих, и уопште за спасење свих нас. Попут те наше свеће, која је у исто време и из љубави и наша жртва Господу, тако треба да гори и вера наша, са надом да ћемо се и ми једног дана обрести у „неприступној светлости“, у Њему који „једини има бесмртност“. Из свега овога видимо да је жртва не толико свећа (форма, изглед) колико материјал, као „нешто посебно изабрано“ од благородне твари која се користи за приношење жртве Богу.

Свака принесена свећа јесте залог вере

наше која, као што смо видели, треба да гори у „срцима нашим“, за наше спасење, за спасење наших ближњих, и уопште за спасење свих нас. Попут те наше свеће, која је у исто време и из љубави и наша жртва Господу, тако треба да гори и вера наша, са надом да ћемо се и ми једног дана обрести у „неприступној светлости“, у Њему који „једини има бесмртност“.

Можемо слободно закључити да куповином свећа народ и даље кроз Литургију узноси жртву храму Господњем, где новчано помаже онима који олтару служе да „од олтара и живе“. Поред тога, свећа има и јак таинствени значај, јер литургички изображава Божанску светлост која треба да светли у средишту наше личности – „срцима нашим“, у нашој вери у живот вечни у Господу нашем Исусу Христу. Када узносимо зажежену свећу треба одмах помислити на нашу веру, тј. преиспитати њену вредност, и у сазнању наше ништавности замолити Господа да нас просветли „светлошћу разума“, исто онако како се и свешетник на Литургији моли: „Запали у срцима нашим, човекољубиви Владико, бесмртну светлост Твога богопознања, и отвори очи ума нашег да бисмо разумели Твоје еванђелске проповеди“. Колико ли се пута овде само помиње „у срцима нашим“?!

Принешена наша свећа јесте израз љубави и вере која попут њеног смиреног и треперавог пламичка треба да гори у срцима нашим, а такође и саборно учествовање у изражавању великог хришћанског дара добродетељи давањем милостиње онима којима је она потребна у Цркви Христовој.

Схиигуман Аврам Ридман

О правилној припреми за крај света

Д а н а с
ћ е м о
разговарати
на тему која
ће многим
сигурно бити
неочекивана
– говорићемо
о крају света

Обично не дотичемо ову тему јер не знамо судове Божије. На пример, ја скоро да не читам Апокалипсу: бојим се да ћу и нехотице почети да тумачим оно што је за мене тајна – то се може знати само онда када то открива Дух Свети. У наше време, као што знате, јако много људи се занима за ову тему, о томе говоре, маштају, плаше једни друге и сви постављају питање: када ће наступити крај света? Расуђују да ли се приближавају последња времена, да ће крај света наступити у тој и тој години или кроз толико година. У часопису „Православна Русија” постоји чак и рубрика са називом „Последња времена“ у којој објављују којекакве бесмислице.

Људи много говоре о крају света, али не изводе, како се чини, једноставан закључак: када год да наступи, за тај тренутак је неопходно бити спреман и неопходно је знати како се припремити за то. Ја вам увек говорим да је неопходно сећати се смрти и трудити се да се припремимо за њу. Човек који има на памети да ће умрети, спреман је и на то да ће свет уопште престати да постоји. Заправо, за човека је то једно те исто.

Сада желим да се вратим тексту Јеванђеља и покажем да када Спаситељ говори о крају света, Он одмах прилично детаљно почиње да говори о томе шта је неопходно чинити да бисмо се припремили за тај страшни догађај. Савремени људи таквој припреми не придају никакав значај из чега се може

извести закључак о лакоумности њихових расуђивања. Пре свега, потребно је објаснити шта је Други долазак, како се према томе треба односити, како тражити Царство Божије. Крај света не представља прекид постојања, већ почетак новог постојања, почетак новог живота. Ето како је потребно гледати на то. За нас крај представља нестајање нама драгог и пријатног телесног постојања.

Неопходно је непрестано се молити, ова молитва треба да буде сједињена са покајањем. Нико нема права да осуђује било кога и да сам сматра да је безбедан. Човек треба увек да се каје и тада ће бити оправдан. Управо је оваква припрема неопходна човеку ако размишља о крају света или, што је здравије и безбедније, о сопственој смрти. Али нека чак и мислимо о крају света, нека се чак и бојимо тог краја, очекујемо га – неопходно нам је да се молимо и кајемо. А то, на жалост, међу одређеном групом људи никако не видимо.

Нигде у „литератури“ о ИНН (иако, наравно, нисам много такве литературе читао: неопходно је велико трпљење за читање таквих брошура, књижица и летака), нисам видео да је неопходно непрестано се молити и кајати.

Сам Спаситељ говори о бдењу и непрестаној молитви.

Људи, заузети проблемом ИНН, о томе ништа не говоре. Па не могу ништа ни да знају јер да би схватили, видели знаке времена, управо морају са тим и да почну, то јест, са бдењем и молитвом. Човек који има Царство Божије које се открива унутар њега, видеће његово приближавање и у целом универзуму. Како може да види Царство Божије човек који и не зна шта је то уопште? Може да се догоди и да човек који размишља о крају света и који се боји антихриста управо и прими њега: он не зна ни Христа, ни Његово Царство унутар себе и није у стању да разликује Христа од лажног христа. Избегавајући сваку опасност у виду ИНН и других неважних ствари, он упада у мреже онога који ће под маском ревности „чувати“ своје штићенике и предлагати им некакву духовну слободу.

Свети Јустин Ћелијски

Хоћемо ли ми смети да и даље седимо скрштених руку док други око нас и противу нас енергично раде?

Наш нехат, који се огледа у нашем систематском пренебрегавању да у потребној мери искористићемо модерна техничка средства за проповед хришћанства у нашем народу, може једнога дана да постане ништа мање него злочин према нашој Цркви. Хоћемо ли ми смети да и даље седимо скрштених руку док други око нас и противу нас енергично раде? Тргнимо се из хипнозе једне опасне обмане. Свако време има својих потреба, мука и невоља. За успешно проповедање хришћанства у нашем времену потребна су модерна техничка средства.

(„Хришћански Живот“, Година 5, фебруар 1926, број 2. стр. 86-93.)

* * * * *

Велике ствари се не свршавају за ноћ. Верско-морални препорођај нашега народа не може се остварити моментално. На њему треба дуго и систематски радити. До сада ми у том погледу нисмо урадили ни колико смо требали ни колико смо могли да урадимо. Отуда страشان факат да огроман број чланова наше Цркве не разуме њено основно богослужење – Литургију. Овоме се једном мора стати на пут. На који начин? На тај начин што ће се дати у руке народу што већи број „Литургија“ на језику, који он разуме. Ко је нарочито позван да ово ради? Свештеник.

(„Хришћански Живот“, Година 5, април 1926, број 4. Стр. 184-190.)

Има ли будних међу нама? Има ли оних који нису успавани страстима овога света и сластима овога века? Ако их има, нека нам даду мисионере, богонадахнуте и одушевљене, који ће се само тиме бавити: ићи из места у место, из града у град, из села у село, служити и проповедати, и народну душу од душегубних учења чувати. Наш је народ разбуђен за најсуптилније проблеме хришћанске, зато неуморно тражи истинске проповеднике речи Христове. Св. Арх. Сабор би поступио богомудро и православно, када би установио у нас мисионере. Свештеници-мисионери постоје у православној Грчкој и Русији, зашто их не би било код нас? Или ћемо и од сада као до сада апеловати на државу да она својим средствима штити Православље од разних секташа и јеретика?

Трагично је апологирати Православље – неправославним, не-његовим средствима. Не треба се варати: вера се Православна може штитити *само* живом вером православном, *само* живим делима живе вере. Са њом смо свемоћни, јер је све могуће ономе који верује; без ње смо очајно немоћни, макар нас држава свима својим средствима подржавала и штитила.